

[Heie.]

eningen, den være stor eller lille, har samme ret til at vælge og lade sig vælge som alle andre. For det tredje skal overskuddet — eller rettere sagt den opnåede besparelse ved fælleskøbet — fordeles i forhold til medlemmernes køb, og for det fjerde bliver medlemskapitalen forrentet med en lav og begrænset rente. Disse principper gælder i alle landets brugsforeninger fra den største til den mindste, og det er disse principper eksistens og praktiske anvendelse, der gør det helt urimeligt at ville anvende nøjagtig den samme beskatningsform for private detailhandlere som for brugsforeninger.

Indkomst og overskud eksisterer ikke som begreber i en brugsforening, i hvert fald ikke i en brugsforening, der udelukkende handler med medlemmer, og handelen med ikke-medlemmer spiller i virkeligheden ingen praktisk rolle. Det er nemlig kun de små brugsforeninger med én butik, der kan handle med ikke-medlemmer, for hertil kræves jo næringsbrev, og følgelig gælder næringslovens § 26 om én butik pr. kommune også for sådanne brugsforeninger. En brugsforening er intet andet end en sammenslutning af mennesker, der i fællesskab køber ind til husholdningsbrug. Ingen ville vel finde på at beskatte besparelsen ved, at en gruppe mennesker enedes om et enkelt indkøb og delte besparelsen for dette enkelte køb, heller ikke hvis fælleskøbet gentages eller der ansættes en person til at foretage det. Er det da springet til at have eget uddelingssted, egen butik, der er det afgørende? Jeg forstår, at det ærede medlem hr. Ib Thyregod egentlig ikke mener, skellet skal sættes dér, men derimod ved det punkt, hvor brugsforeningen mister sit oprindelige andelspræg. Det kunne være interessant at få at vide, hvornår denne skæbne overgår en brugsforening, og hvor nøjagtigt grænsen mellem brugsforening og forretningsmæssig koncerndannelse skal sættes. Mener forslagsstillerne for begge sæt lovforslag på den anden side, at andre former for fælleskøb f. eks. i foreninger af funktionærer og lignende falder ind under beskatning, hvis der opstår besparelse? For det må jo ligeledes efter forslagsstillernes opfattelse påføre private detailhandlere en urimelig konkurrence.

Der er fra oppositionens side mange gange

talt for, at man burde fritage opsparing for beskatning. Hvor meget mere burde man ikke undgå beskatning af en direkte besparelse som den, der her er tale om?

Som man vil forstå, kan jeg ikke på mit partis vegne anbefale hovedprincipperne i de fremsatte lovforslag. Endnu mindre kan jeg gå ind for den specielle inkonsekvens, der findes i lovforslagene om at beskattes dividende, men undlade at beskattes rabat. Her forlader forslagsstillerne pludselig tanken om lighed i deres særlige udlægning og gør stærkt opmærksom på den principielle forskel på dividende og rabat, der betinger beskatning af den første, men ikke af den sidste. Jeg mener ganske vist, at der er klar forskel på rabat og dividende, men jeg finder på den anden side også, at der er helt selvstændige argumenter for under alle omstændigheder at fritage dividende for beskatning. Her er ikke tale om, som det ærede medlem hr. Fanger i sin ordførertale ved behandlingen af regeringslovforslaget for et år siden hævdede — Folketingstidende 1962-63 sp. 728 — at kooperationens dividende nærmest er identisk med aktieselskabernes dividende til aktionærerne. Der er efter min opfattelse tale om nærmest helt modsatte begreber. Aktionærernes dividende er andel i en fortjeneste, en profit, om man vil, tjent på det størst mulige overskud ved at drive privat erhvervsvirksomhed. Dette er jo som regel selve formålet med at oprette et aktieselskab. Brugsforeningens dividender er derimod det tilgodehavende, det enkelte medlem har fået ved sit bidrag til fælleskøbet, og det fordeles derfor netop i forhold til købet og ikke i forhold til kapitalen.

Så vidt jeg kan læse den højesteretsdom fra 1944, som det ærede medlem hr. Ib Thyregod henviser til i sin fremsættelsestale, og hvorefter dividende for et indkøbsaktieselskabs medlemmer måtte undergives beskatning og ikke kunne sidestilles med rabatydelser, var grunden hertil snarere, at den pågældende dividende var beregnet på en sådan måde, og at aktieselskabets vedtægter i øvrigt var indrettet således, at dividenden nærmest måtte sammenlignes netop med udbyttet i et aktieselskab og ikke med dividenden i en brugsforening.

Jeg kan i øvrigt heller ikke med hensyn til spørgsmålet om dividendens beskatning